

Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

► **B**

ДИРЕКТИВА 1999/21/ЕО НА КОМИСИЯТА

от 25 март 1999 година

относно диетичните храни за специални медицински цели

(текст от значение за ЕИП)

(ОВ L 91, 7.4.1999 г., стр. 29)

Изменена със:

Официален вестник

		№	страница	дата
► <u>M1</u>	Директива 2006/82/ЕО на Комисията от 23 октомври 2006 година	L 362	94	20.12.2006 г.
► <u>M2</u>	Директива 2006/141/ЕО на Комисията от 22 декември 2006 година	L 401	1	30.12.2006 г.
► <u>M3</u>	Директива 2013/26/ЕС на Комисията от 8 февруари 2013 година	L 158	376	10.6.2013 г.

Изменена със:

► <u>A1</u>	Акт относно условията за присъединяване към Европейския съюз на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република и промените в учредителните договори на Европейския съюз	L 236	33	23.9.2003 г.
--------------------	---	-------	----	--------------

ДИРЕКТИВА 1999/21/ЕО НА КОМИСИЯТА

от 25 март 1999 година

относно диетичните храни за специални медицински цели

(текст от значение за ЕИП)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Директива 89/398/ЕИО на Съвета от 3 май 1989 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно храните, предназначени за специфична хранителна употреба ⁽¹⁾, изменена с Директива 96/84/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, и по-специално член 4, параграф 1 от нея,

след консултация с Научния комитет по храните,

- (1) като има предвид, че диетичните храни за специални медицински цели са предназначени да задоволят специалните хранителни потребности на хора, страдащи от специфично заболяване, разстройство или патологично състояние или от недोхранване поради тези заболявания; като има предвид, че поради тази причина диетичните храни трябва да се използват под медицинско наблюдение, което може да се осъществява с помощта на други компетентни специалисти в областта на здравеопазването;
- (2) като има предвид, че тези храни са много на брой и че техният състав може да се различава значително в зависимост от специфичното заболяване, разстройство или патологично състояние на пациентите, за които са предвидени, от възрастта на пациентите и мястото, където те получават здравни грижи, от това дали храните са предвидени да се използват или да не се използват като единствен източник на хранителни вещества, както и от други възможни фактори;
- (3) като има предвид, че поради голямото разнообразие на тези храни и поради бързото развитие на научните познания, върху които те се основават, не е подходящо да се определят подробни правила за техния състав;
- (4) като има предвид, че въпреки това могат да се определят някои основни правила относно съдържанието на витамини и минерални вещества на продукти, считани за пълноценни от гледна точка на хранителните им характеристики за задоволяване на специалните хранителни потребности на потребителя, за когото са предназначени; като има предвид, че такива правила за непълноценните храни от гледна точка на хранителните им характеристики могат да се определят само за максималните стойности на тези вещества, ако те са подходящи;
- (5) като има предвид, че настоящата директива отразява съвременното равнище на познанията за тези продукти; като има предвид, че всяко изменение с оглед допускането на нововъведения, основани на научно-техническия прогрес, ще се вземат в съответствие с процедурата, предвидена в член 13 от Директива 89/398/ЕИО;

⁽¹⁾ ОВ L 186, 30.6.1989 г., стр. 27.

⁽²⁾ ОВ L 48, 19.2.1997 г., стр. 20.

▼B

- (6) като има предвид, че съгласно член 4, параграф 2 от Директива 89/398/ЕИО разпоредбите относно веществата за специфични хранителни цели, които трябва да се използват в производството на диетични храни за специални медицински цели, ще са предмет на отделна директива на Комисията;
- (7) като има предвид, че съгласно член 7 от Директива 89/398/ЕИО продуктите, уредени от настоящата директива, са предмет на общите правила, установени в Директива 79/112/ЕИО на Съвета от 18 декември 1978 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно етикетирването, представянето и рекламата на храните ⁽¹⁾, последно изменена с Директива 1999/10/ЕО на Комисията ⁽²⁾; като има предвид, че настоящата директива определя и уточнява необходимите допълнения и изключения от тези общи правила;
- (8) като има предвид по-специално, че с оглед естеството и предназначението на диетичните храни за специални медицински цели е необходимо да се предоставя информация за енергийната им стойност и за главните хранителни вещества, които те съдържат;
- (9) като има предвид, че поради особеното естество на диетичните храни за специални медицински цели, контролните органи би трябвало да разполагат с допълнителни средства с оглед улесняване на ефективния контрол и наблюдение на тези продукти;
- (10) като има предвид, че в съответствие с принципа за пропорционалност е необходимо и подходящо да се установят правила за диетичните храни за специални медицински цели с оглед постигането на основната цел за сближаване на законодателствата на държавите-членки по отношение на храните, предназначени за специална хранителна употреба; като има предвид, че в съответствие с член 3б, трета алинея от Договора настоящата директива се ограничава само до необходимото с оглед постигането на поставените цели;
- (11) като има предвид, че предвидените в настоящата директива мерки са в съответствие със становището на Постоянния комитет по храните,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

1. Настоящата директива е специална директива по смисъла на член 4, параграф 1 от Директива 89/398/ЕИО. Тя определя изискванията относно състава и етикетирването на диетичните храни за специални медицински цели, определени в параграф 2 и представяни като такава.

2. По смисъла на настоящата директива:

- а) „кърмачета“ означава деца на възраст под дванадесет месеца;
- б) „диетични храни за специални медицински цели“ означава категория храни за особена хранителна употреба, специално обработени или съставени и предназначени за задоволяване на хранителните потребности на пациентите и които могат да се използват само под медицински контрол. Те са предназначени да съставляват цялостното или частичното хранене на пациенти с

⁽¹⁾ ОВ L 33, 8.2.1979 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 69, 16.3.1999 г., стр. 22.

▼B

ограничена, понижена или нарушена способност да поемат, смилат, поглъщат, метаболизират или отделят обикновени храни или определени хранителни съставки, съдържащи се в тях, или метаболити, или чието здравословно състояние определя други, особени хранителни потребности, които не могат да бъдат задоволени единствено чрез промяна на нормалния хранителен режим с други храни за специфична хранителна употреба или чрез съчетание от двете.

3. Диетичните храни за специални медицински цели се класифицират в следните три категории:

- а) пълноценни храни от гледна точка на хранителните им характеристики, със стандартен състав на хранителните вещества, които ако се използват съгласно указанията на производителя, могат да съставляват единственият източник на хранене за лицата, за които те са предназначени;
- б) пълноценни храни от гледна точка на хранителните им характеристики, с адаптиран хранителен състав, специфичен за дадено заболяване, разстройство или патологично състояние, които ако се използват съгласно указанията на производителя, могат да съставляват единственият източник на хранене за лицата, за които те са предназначени;
- в) непълноценни храни от гледна точка на хранителните им характеристики, със стандартен състав или адаптиран хранителен състав, специфичен за дадено заболяване, разстройство или патологично състояние, които не са подходящи да се използват като единствен източник на хранене.

Храните, посочени в букви а) и б), могат също така да се използват за заместване на част от хранителния режим на пациента или да служат като добавка.

Член 2

Държавите-членки следят диетичните храни за специални медицински цели да се продават в Общността, само ако те съответстват на правилата, предвидени в настоящата директива.

Член 3

Съставът на диетичните храни за специални медицински цели се основава на здрави медицински и хранителни принципи. Тяхната употреба в съответствие с указанията на производителя е безопасна, полезна и ефикасна, като задоволяват специфичните хранителни потребности на лицата, за които те са предназначени, и които са установени въз основа на общоприети научни данни.

Те трябва да отговарят на критериите за състав, определени в приложението.

Член 4

1. Търговското наименование на диетичните храни за специални медицински цели е съответно:

▼M3

— на български език:

„Диетични храни за специални медицински цели“

— на испански език:

„Alimento dietetico para usos médicos especiales“

▼ **M3**

- на чешки език:
„Dietní potravina určená pro zvláštní lékařské účely“
- на датски език:
„Levnedsmiddel/Levnedsmidler til særlige medicinske formål“
- на немски език:
„Diätetisches/Diätetische Lebensmittel für besondere medizinische Zwecke (Bilanzierte Diäten)“
- на естонски език:
„Toit meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks“
- на гръцки език:
„Διαιτητικά τρόφιμα για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς“
- на английски език:
„Food(s) for special medical purposes“
- на френски език:
„Aliment(s) diététique(s) destiné(s) à des fins médicales spéciales“
- на хърватски език:
„Hrana za posebne medicinske potrebe“
- на италиански език:
„Alimento dietetico destinato a fini medici speciali“
- на латвийски език:
„Diētiskā pārtika cilvēkiem ar veselības traucējumiem“
- на литовски език:
„Specialios medicininės paskirties maisto produktai“
- на унгарски език:
„Speciális – gyógyászati célra szánt – tápszer“
- на малтийски език:
„Ikel dijetetiku għal skopijiet mediċi speċifiċi“
- на нидерландски език:
„Dieetvoeding voor medisch gebruik“
- на полски език:
„Dietetyczne środki spożywcze specjalnego przeznaczenia medycznego“
- на португалски език:
„Produto dietético de use clínico“
- на румънски език:
„Alimente dietetice pentru scopuri medicale speciale“
- на словашки език:
„dietetická potravina na osobitné lekárske účely“
- на словенски език:
„Dietno (dietetično) živilo za posebne zdravstvene namene“

▼ M3

— на фински език:

„Kliininen ravintovalmiste/kliinisiä ravintovalmisteita“

— на шведски език:

„Livsmedel för speciella medicinska ändamål“.

▼ B

2. Етикетирането съдържа, освен информацията, предвидена в член 3 от Директива 79/112/ЕИО, и следните задължителни сведения:

- а) енергийната стойност, изразена в kJ и kcal, и съдържанието на белтъци, въглехидрати и мазнини, изразено в числен вид за 100 g или за 100 ml от продукта, както се продава, и, при необходимост, за 100 g или за 100 ml от продукта, готов за употреба съгласно указанията на производителя. Тази информация може допълнително да се представя за една доза, както е количествено определена на етикета, или за една порция, ако е посочен броят на порциите, съдържащи се в опаковката;
- б) средното количество на всяко минерално вещество и на всеки витамин, посочени в приложението, присъстващи в продукта, изразено в числен вид за 100 g или за 100 ml от продукта, както се продава, и, при необходимост, за 100 g или за 100 ml от продукта, готов за употреба съгласно указанията на производителя. Тази информация може допълнително да се представя за една доза, както е количествено определена на етикета, или за една порция, ако е посочен броят на порциите, съдържащи се в опаковката;
- в) по избор, съдържанието на компоненти от белтъци, въглехидрати и мазнини и/или на други хранителни вещества и техни компоненти, което трябва да се посочи за правилната употреба на продукта, изразено в числен вид за 100 g или за 100 ml от продукта, както се продава, и, при необходимост, за 100 g или за 100 ml от продукта, готов за употреба в съответствие с указанията на производителя. Тази информация може допълнително да се представя за една доза, както е количествено определена на етикета, или за една порция, ако е посочен броят на порциите, съдържащи се в опаковката;
- г) при необходимост, информация за осмоларитета на продукта;
- д) информация за произхода и естеството на белтъците и/или на белтъчните хидролизати, съдържащи се в продукта.

3. Етикетирането съдържа допълнително и следните задължителни сведения, предхождани от думите „важна забележка“ или техен синоним:

- а) указание, че продуктът трябва да се използва под медицински контрол;
- б) указание дали продуктът е подходящ за употреба като единствен източник на хранене;
- в) при необходимост, указание, че продуктът е предназначен за конкретна възрастова група;
- г) при необходимост, указание, че продуктът представлява опасност за здравето, ако се консумира от лица, които не страдат от заболяванията, разстройствата или патологичните състояния, за които продуктът е предназначен.

4. Етикетирането включва също така:

- а) указанието „за хранителни нужди при...“, като многоточието се попълва със заболяванията, разстройствата или патологичните състояния, за които продуктът е предназначен;

▼B

- б) при необходимост, указание относно съответните предпазни мерки и противопоказания;
 - в) описание на свойствата и/или характеристиките, поради които е необходима употребата на продукта, в зависимост от случая, по отношение на хранителните вещества, чието количество е увеличено, намалено, изключено или видоизменено по друг начин, както и обосновка за употребата на продукта;
 - г) при необходимост, предупреждение, че продуктът не е за парентерална употреба.
5. Етиктирането включва, в зависимост от случая, указания за съответния начин на приготвяне, употреба и съхранение на продукта след отварянето на опаковката.

Член 5

1. С оглед улесняване на ефективния официален контрол на диетичните храни за специални медицински цели, когато продуктът е пуснат на пазара, производителят или вносителят, ако продуктът е произведен в трета страна, уведомяват компетентния орган на държавите-членки, където се продава продуктът, като му изпращат модел на етикета, използван за продукта. Държавите-членки не налагат това задължение, ако могат да докажат, че такова уведомяване не е необходимо, за да контролират ефективно тези продукти на тяхна територия.
2. Компетентните органи по смисъла на настоящия член са посочените в член 9, параграф 4 от Директива 83/398/ЕИО.

Член 6

Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до 30 април 2000 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Тези закони, подзаконови и административни разпоредби се прилагат по такъв начин, че:

- да се разреши търговията с продукти, които са съобразени с настоящата директива, считано от 1 май 2000 г.;
- да се забрани търговията с продукти, които не са съобразени с настоящата директива, считано от 1 ноември 2001 г.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условиата и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

Член 7

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден от датата на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейските общности*.

Член 8

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

ПРИЛОЖЕНИЕ

ОСНОВЕН СЪСТАВ НА ДИЕТИЧНИТЕ ХРАНИ ЗА СПЕЦИАЛНИ МЕДИЦИНСКИ ЦЕЛИ

Спецификацията се отнася за продукти, готови за употреба, продавани като такива или които изискват допълнителна обработка съгласно указанията на производителя.

1. Съдържанието на витамини и минерални вещества в продуктите, посочени в член 1, параграф 3, буква а), специално предназначени за кърмачета, трябва да съответства на определеното в таблица 1.
2. Съдържанието на витамини и минерални вещества в продуктите, посочени в член 1, параграф 3, буква б), специално предназначени за кърмачета, трябва да съответства на определеното в таблица 1, без това да засяга изменението на едно или повече от тези хранителни вещества, станали необходими поради предназначението на продукта.
3. Максималните стойности на съдържанието на витамини и минерални вещества в продуктите, посочени в член 1, параграф 3, буква в), специално предназначени за кърмачета, не трябва да превишават определените в таблица 1, без това да засяга изменението на едно или повече от тези хранителни вещества, станали необходими поради предназначението на продукта.
4. Ако не противоречи на изискванията, наложени от предназначението на продукта, диетичните храни за специални медицински цели, специално предназначени за кърмачета, съответстват на разпоредбите, отнасящи се за други хранителни вещества, които в зависимост от случая се прилагат в храни за кърмачета или за малки деца, определени в Директива 91/321/ЕИО и нейните последващи изменения.
5. Съдържанието на витамини и минерални вещества в продуктите, посочени в член 1, параграф 3, буква а), различни от специално предназначени за кърмачета, трябва да съответства на определеното в таблица 2.
6. Съдържанието на витамини и минерални вещества в продуктите, посочени в член 1, параграф 3, буква б), различни от специално предназначени за кърмачета, трябва да съответства на определеното в таблица 2, без това да засяга изменението на едно или повече от тези хранителни вещества, станали необходими поради предназначението на продукта.
7. Максималните стойности на съдържанието на витамини и минерални вещества в продуктите, посочени в член 1, параграф 3, буква в), различни от специално предназначени за кърмачета, не трябва да превишават определените в таблица 2, без това да засяга изменението на едно или повече от тези хранителни вещества, станали необходими поради предназначението на продукта.

ТАБЛИЦА 1

Стойности за витамини, минерални вещества и микроелементи в пълноценните храни от гледна точка на хранителните им характеристики, предназначени за употреба от кърмачета

Витамини:

	За 100 kJ		За 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Витамин А (µg ER)	14	43	60	180
Витамин D (µg)	0,25	0,75	1	3
Витамин К (µg)	1	5	4	20
Витамин С (mg)	1,9	6	8	25
Тиамин (mg)	0,01	0,075	0,04	0,3
Рибофлавин (mg)	0,014	0,1	0,06	0,45
Витамин В6 (mg)	0,009	0,075	0,035	0,3

▼B

	За 100 kJ		За 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Ниацин (mg NE)	0,2	0,75	0,8	3
Фолиева киселина (µg)	1	6	4	25
Витамин B ₁₂ (µg)	0,025	0,12	0,1	0,5
Пантотенова киселина (mg)	0,07	0,5	0,3	2
Биотин (µg)	0,4	5	1,5	20
Витамин Е (mg α-ТЕ)	0,5/g полиненаситени мастни киселини, изразени като линолова киселина, но в никакъв случай по-малко от 0,1 mg на 100 налични kJ	0,75	0,5/g полиненаситени мастни киселини, изразени като линолова киселина, но в никакъв случай по-малко от 0,5 mg на 100 налични kcal	3

Минерали:

	За 100 kJ		За 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Натрий (mg)	5	14	20	60
Хлорид (mg)	12	29	50	125
Калий (mg)	15	35	60	145
Калций (mg)	12	60	50	250
Фосфор (mg) ⁽¹⁾	6	22	25	90
Магнезий (mg)	1,2	3,6	5	15
Желязо (mg)	0,12	0,5	0,5	2
Цинк (mg)	0,12	0,6	0,5	2,4
Мед (µg)	4,8	29	20	120
Йод (µg)	1,2	8,4	5	35
Селен (µg)	0,25	0,7	1	3
Манган (µg)	0,25	25	1	100
Хром (µg)	—	2,5	—	10
Молибден (µg)	—	2,5	—	10
Флуорид (mg)	—	0,05	—	0,2

⁽¹⁾ Съотношението калций/фосфор не трябва да бъде по-малко от 1,2 нито по-голямо от 2,0.

▼M2**▼B**

ТАБЛИЦА 2

Стойности за витамини, минерални вещества и микроелементи в пълноценните храни от гледна точка на хранителните им характеристики, различни от предназначенията за употреба от кърмачета

Витамини:

	За 100 kJ		За 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Витамин А (µg RE)	8,4	43	35	180
Витамин D (µg)	0,12	0,65/ 0,75 ⁽¹⁾	0,5	2,5/3 ⁽¹⁾
Витамин К (µg)	0,85	5	3,5	20
Витамин С (mg)	0,54	5,25	2,25	22
Тиамин (mg)	0,015	0,12	0,06	0,5
Рибофлавин (mg)	0,02	0,12	0,08	0,5
Витамин В6 (mg)	0,02	0,12	0,08	0,5
Ниацин (mg EN)	0,22	0,75	0,9	3
Фолиева киселина (µg)	2,5	12,5	10	50
Витамин В ₁₂ (µg)	0,017	0,17	0,07	0,7
Пантотенова киселина (mg)	0,035	0,35	0,15	1,5
Биотин (µg)	0,18	1,8	0,75	7,5
Витамин Е (mg α-ТЕ)	0,5/g полиненаситени мастни киселини изразени като линолова киселина, но в никакъв случай не по-малко от 0,1 mg на 100 налични kJ	0,75	0,5/g полиненаситени мастни киселини изразени като линолова киселина, но в никакъв случай не по-малко от 0,5 mg на 100 налични kcal	3

⁽¹⁾ За продукти, предназначени за деца от 1 до 10-годишна възраст.

Минерали:

	За 100 kJ		За 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Натрий (mg)	7,2	42	30	175
Хлорид (mg)	7,2	42	30	175
Калий (mg)	19	70	80	295
Калций (mg)	8,4/12 ⁽¹⁾	42/60 ⁽¹⁾	35/50 ⁽¹⁾	175/250 ⁽¹⁾

▼B

	За 100 kJ		За 100 kcal	
	Минимум	Максимум	Минимум	Максимум
Фосфор (mg)	7,2	19	30	80
Магnezий (mg)	1,8	6	7,5	25
Желязо (mg)	0,12	0,5	0,5	2,0
Цинк (mg)	0,12	0,36	0,5	1,5
Мед (µg)	15	125	60	500
Йод (µg)	1,55	8,4	6,5	35
Селен (µg)	0,6	2,5	2,5	10
Манган (mg)	0,012	0,12	0,05	0,5
Хром (µg)	0,3	3,6	1,25	15
Молибден (µg)	0,72	4,3	3,5	18
Флуорид (mg) ⁰	—	0,05	—	0,2

(¹) За продукти, предназначени за деца от 1 до 10-годишна възраст.